

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 483-A SESIUNE PLENARĂ DIN 18 ȘI 19 SEPTEMBRIE 2012

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European – Soluționarea obstacolelor legate de impozitarea succesiunilor transfrontaliere

COM(2011) 864 final

(2012/C 351/09)

Raportor: dl Vincent FARRUGIA

La 15 decembrie 2011, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European – Soluționarea obstacolelor legate de impozitarea succesiunilor transfrontaliere

COM(2011) 864 final.

Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 4 septembrie 2012.

În cea de-a 483-a sesiune plenară, care a avut loc la 18 și 19 septembrie 2012 (ședința din 18 septembrie 2012), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 135 voturi pentru, 1 vot împotriva și 11 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 Cetățenii UE care moștenesc bunuri în alte state membre sunt siliți adesea să plătească impozite în două sau mai multe state membre (impunere dublă sau multiplă) și sunt supuși unui tratament fiscal discriminatoriu. Aceste situații creează de multe ori sarcini nejustificate pentru cetățeni și stânenesc îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020. Încercând să rezolve aceste probleme, Comisia a prezentat în 2011 o comunicare, însoțită de o recomandare.

1.2 CESE se declară în favoarea eliminării dublei/multiplei impuneri, care este discriminatorie, și salută abordarea Comisiei, care respectă suveranitatea fiscală a fiecărui stat membru, îndemnând în același timp la crearea unei interfețe mai bune între regimurile fiscale naționale.

1.3 CESE consideră totuși că Comisia se poate dovedi mai eficientă sub aspectul realizării obiectivelor finale ale acestui demers, dacă:

- va propune și aplica mecanisme concrete care, într-o perioadă de timp rezonabilă, vor asigura o interfață eficientă între regimurile fiscale naționale în materie de impozitare a succesiunilor, încurajând totodată statele membre să instituie și să utilizeze mecanisme de scutire de dubla/multipla impunere, într-un mod mai eficient și mai flexibil;
- va folosi mecanismele legislative astfel încât să elimine efectiv dubla/multipla impozitare a succesiunilor pentru cetățenii UE;
- va merge dincolo de aspectele impozitării transfrontaliere și va analiza eventualele efecte de distorsiune pe care le provoacă diferențele dintre regimurile fiscale naționale în materie de calculare a bazei de impozitare a succesiunilor, prin stabilirea unor principii comune aplicabile pe întreg teritoriul UE, bazate pe o evaluare corectă a activelor nete și care asigură întotdeauna continuitatea activităților unității economice respective;

- va promova activ regimurile de impozitare mai eficace, mai eficiente și mai favorabile cetățenilor, care să implice o presiune fiscală cât mai scăzută asupra contribuabililor;
- va analiza problemele pe care le creează pentru cetățenii UE impozitarea succesiunilor transfrontaliere;
- va studia posibilitatea de simplificare a impozitării succesiunii în situațiile transfrontaliere printr-un sistem în cadrul căruia impozitul să fie aplicat numai o dată, într-un punct unic de impozitare determinat de locul în care se află bunurile.

1.4 Observatorul fiscalității transfrontaliere, a cărui înființare sub egida Comisiei a fost propusă în avizele CESE privind impunerea multiplă și discriminatorie⁽¹⁾, ar putea servi drept instrument de aplicare a recomandărilor de mai sus.

2. Conținutul și contextul propunerii

2.1 Cetățenii UE care moștenesc bunuri în străinătate sunt siliți adesea să plătească un impozit pe succesiune în mai multe state membre (impunere multiplă). În plus, unele state membre aplică impozite mai mari pentru moștenirile de peste granițe decât în cazul celor din spațiul național (discriminare fiscală). În asemenea situații, cetățenii care primesc o moștenire se pot vedea confrunțați cu sarcini nejustificate. În special întreprinderile mici și mijlocii pot avea probleme legate de transfer în cazul decesului proprietarului lor.

2.2 Există soluții juridice de protecție a cetățenilor față de discriminarea fiscală. Cu toate acestea, de multe ori ele nu se dovedesc eficiente din cauza costurilor prohibitive. Dimpotrivă, nu există vreo cale juridică de a proteja cetățenii împotriva multiplei impuneri, din cauza faptului că nu doar un stat membru are dreptul de a percepe impozite⁽²⁾.

2.3 Această situație persistă în condițiile în care numărul cetățenilor UE care se mută dintr-un stat membru al UE în altul a crescut în perioada 2005-2010 cu 3 milioane, ajungând la 12,3 milioane, în vreme ce numărul proprietăților imobiliare transfrontaliere a sporit cu 50 % între 2002 și 2010⁽³⁾. Există și o puternică tendință de creștere a investițiilor transfrontaliere în portofolii. Dacă cetățenii pot fi afectați grav de impozitarea multiplă sau discriminatorie a succesiunilor, veniturile statelor membre UE din impozitele pe succesiuni reprezintă mai puțin de 0,5 % din venitul total din impozite, în vreme ce cazurile transfrontaliere luate separat contribuie cu mult mai puțin.

⁽¹⁾ Printre care Avizul CESE privind o bază fiscală consolidată comună a societăților – JO C 24, 28.1.12, p. 63, Avizul CESE privind îndepărtarea obstacolelor fiscale transnaționale din calea cetățenilor UE – JO C 318, 29.10.11, p. 95, și Avizul CESE privind dubla impunere pe piața unică – JO C 181, 21.06.2012, p. 40 (ECO/304).

⁽²⁾ A se vedea cauza Block (C-67/08).

⁽³⁾ *Copenhagen Economics Study on Inheritance Taxes in EU Member States and Possible Mechanisms to Resolve problems of Double Inheritance Taxation in the EU* (Studiul realizat de Copenhagen Economics privind impozitarea succesiunilor în statele membre UE și posibilele mecanisme de rezolvare a problemei dublei impuneri a succesiunilor în UE), august 2010.

2.4 Această situație constituie un obstacol serios în calea liberei circulații a persoanelor și a capitalului pe piața unică, stânjenind așadar îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020 și contravenind direct drepturilor pe care le presupune cetățenia UE.

2.5 Încercând să rezolve aceste probleme, în comunicarea Comisiei și în recomandarea care o însoțește se propune ca:

- problemele legate de impozitarea succesiunilor transfrontaliere să poată fi rezolvate fără o armonizare a normelor din statele membre privind impozitarea succesiunilor;
- impunerea multiplă să fie abordată printr-o interacțiune mai eficientă a cadrelor fiscale naționale, prin aplicarea, de către statele membre care au dreptul de a percepe impozite, a unui sistem de scutire în cazul impozitelor plătite în alte țări;
- în cazul bunurilor imobile, statul membru unde este situat bunul respectiv să aibă prioritate la impunere, iar celelalte state membre interesate să acorde scutiri de impozite;
- în cazul bunurilor mobile legate de o reședință permanentă într-un stat membru, acesta să aibă prioritate la impunere, iar celelalte state membre să acorde scutiri de impozite în funcție de constrângerile fiscale impuse de primul stat membru;
- țara persoanei decedate să aibă prioritate la impunere în raport cu țara moștenitorului, aceasta din urmă trebuind să acorde o reducere în funcție de impozitul plătit în prima țară;
- să se poată decide, pe baza unor reguli de departajare, cu care țară a întreținut defunctul sau moștenitorul acestuia legături mai strânse, în cazul în care unul dintre aceștia a avut legături cu mai mult de o țară, luând în considerare domiciliul, reședința obișnuită și naționalitatea;
- cazurile de discriminare fiscală să fie tratate într-un document de lucru al serviciilor Comisiei⁽⁴⁾, menit să informeze cetățenii și statele membre, prin exemple din jurisprudență, asupra caracteristicilor pe care ar trebui să le prezinte o impozitare nediscriminatorie a succesiunilor, permițându-le astfel să recurgă la soluțiile juridice disponibile.

3. Observații generale

3.1 CESE susține abordarea chestiunilor impunerii multiple și discriminatorii, astfel încât să se respecte drepturile cetățenilor și să se promoveze piața unică. CESE a subliniat acest lucru într-o serie de avize și recomandă în special eliminarea impozitării multiple și discriminatorii a cetățenilor, precum și o mai mare simplificare administrativă în situații transfrontaliere⁽⁵⁾.

⁽⁴⁾ SEC(2011) 1488.

⁽⁵⁾ A se vedea nota de subsol nr. 1.

3.2 Prin urmare, CESE salută Comunicarea Comisiei privind soluționarea obstacolelor legate de impozitarea succesiunilor transfrontaliere, deoarece aceasta:

- recunoaște problemele care afectează în special cetățenii și întreprinderile mici, dar care au un impact foarte limitat sub aspectul veniturilor din impozite la nivel național;
- propune modalități de scutire de impozite de către statele membre în situații de impunere multiplă;
- oferă informații care s-ar putea dovedi utile pentru eliminarea discriminării fiscale.

3.3 De asemenea, CESE salută abordarea comunicării în privința suveranității fiscale a statelor membre, cărora le recomandă să creeze o interfață mai bună a regimurilor fiscale naționale, eliminând în același timp impozitarea discriminatorie din dispozițiile lor privind impozitarea.

4. Observații specifice

4.1 CESE consideră totuși că Comisia se poate dovedi mai eficientă sub aspectul realizării obiectivelor finale ale acestui demers, dacă:

- va propune și aplica mecanisme concrete care, într-o perioadă de timp rezonabilă, vor asigura o interfață eficientă între regimurile fiscale naționale: abordarea care constă doar în formularea de recomandări care urmează a fi aplicate de statele membre poate fi considerată insuficientă în practică;
- Comitatul consideră că ar fi de dorit, astfel cum propune Comisia, ca statele membre să fie încurajate să aplice rapid mecanisme de scutire de la impozitarea multiplă, într-un mod mai eficient și mai flexibil, Comisia urmând să analizeze evoluțiile în următorii trei ani și să adopte, dacă va fi necesar, o poziție mai fermă, prin intermediul unei directive;
- pe termen lung și într-o perspectivă mai largă, care merge dincolo de aspectele impozitării transfrontaliere, își va

extinde sfera de intervenție în domeniul impozitării succesiunilor la eventualele efecte de distorsiune pe care le provoacă diferențele dintre regimurile fiscale naționale în materie de calculare a bazei de impozitare a succesiunilor, într-un mod care să respecte suveranitatea fiscală națională – în special în ce privește stabilirea cotelor de impozitare – dar cu conformarea la unele principii comune referitoare la felul în care baza de impozitare a succesiunii va fi abordată în toate statele membre, bazate, în mod ideal, pe criteriul evaluării corecte a activelor nete și care ar asigura întotdeauna continuitatea activităților unității economice respective;

- va analiza amploarea și implicațiile cazurilor de neimpozitare multiplă prin utilizarea unor instrumente financiare sofisticate; în această privință, CESE așteaptă consultări și inițiative suplimentare din partea Comisiei;
- va promova activ regimuri de impozitare mai eficiente, mai eficiente și mai favorabile cetățenilor, care reacționeze în mod oportun și rațional, mai ales în contextul procedurilor, adesea lungi și complicate, în materie de impozitare a succesiunilor, care să implice o presiune fiscală cât mai scăzută asupra contribuabililor;
- va analiza în ce măsură sunt afectați cetățenii UE problemele impozitării succesiunilor transfrontaliere la nivel mondial, implicațiile acestor aspecte și eventuale soluții;
- va studia posibilitatea introducerea unei metode simplificate de impozitare a succesiunii prin care impozitul să fie aplicat numai o dată, într-un punct unic de impozitare determinat în funcție de locul în care se află bunurile.

4.2 De asemenea, Comisia ar putea preconiza includerea acestor atribuții în mandatul Observatorului UE al fiscalității, a cărui înființare sub egida Comisiei a fost propusă în avizele CESE privind impunerea multiplă și discriminatorie ⁽⁶⁾. Observatorul ar contribui la eliminarea mai expeditivă și în mod regulat, prin cercetări și anchete, a obstacolelor legate de impozitarea succesiunilor, și ar constitui un forum de consultare, colaborare și concertare a diverselor regimuri fiscale naționale.

Bruxelles, 18 septembrie 2012

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON

⁽⁶⁾ A se vedea nota de subsol nr. 1.